

Robert L. & Wilhelm Bergman

1850 - 1857

Herr E. W. Bergman
Stockholm.

Uppsala d. 31, 50.

Min lilla älskade Bröder!

Nåd vare med dig! Nåd af Guds⁵ varom
Fader och Herran om Jesu Christo! Detta är
det bästa, jag kan önska, nåd att blifva ett
Guds barn, få syndernas förläusle, ett rent hjer-
ta och få del i det ewiga lifvet. Käre
Bröder försjell ej denna nåd, då den dig
bjude. Guds Ande har mycket arbetat på
ditt hjerta, må det ej vara förgäfves! Kom
ihåg, att vi måste strida emot allt det on-
nedsende onda, vi måste alltid stå på kupor
och bekämpa det, och utöfna väpnad af det
föreda wäpnen, som för det ändamålet äro öf-
na, neml. Guds Ord och bönen.

Wet du Wilhelm, att det är så roligt, då
man i det innu öfverensstämmer, då man
icke blott barn af samma jordiske, utan äfwen
af samma himmelske Fader, wandrar till.
Sammant i enörighet och kärlek till sitt
hem seesja. Och då man redan här kan
förmärma förmåjelse och frid, huru saligt
skall det då ej blifwa, då man engång hun-
nit det!

Här hafva vi så lustigt tillsammans
Carl och jag. Vi börja och sluta vår dag
vanligtvis med gemensam bön. Års för
öfrigt alldeles ensamma i tygthet och frid,
utom då vi någon gång träffa någon af våra
älskade vänner såsom Torén, Håkansson
& Edvall &c. Idag hafva vi varit till Nää-
varden.

Inneliggande brev till Magister Falk
Torde du vara god och tillställa honom med
dit första. Tappa ej bort och glömn det ej
heller!

Hälsningar Pappa, Mamma, Henni-
ka, Gustaf, Ernst, Carl & Söderström, Maria,
och om det ej blir alltför omständligt att
helst till så många, öfver Johanna och Anna,
samt för öfrigt alla vänner, som fästa
något afseende på hälsningar från

Hannes bröder

Pabert

Stockholm d. 11 Maj 1856.

Käre Bröder.

Jag ämnade redan i går att skriva till
Eder, men som jag tog för afgjort att Pappa
då ville skriva, så utsåg jag det bättre att
spara till idag. Jag och Annie äro nu i staden
väntande på Transit i hopp att Bessy är
i om bord, men vi hafva här fått höra att
den ej kan hitförväntas förr än kl. 8 eller 9
på afton, så att jag ike idag hinna under
rätta Eder om hennes hitkomst. Hon har
ting skrivit, så att vi i öfrigt svära i full
okunnighet om hon är med eller icke.
Mina krafter hafva under detta varmsåga
märkligt tillagit, jag har gjort vandringar till
Manilla & Rosendals, och skulle ike slundals
kosta och slundals ondt i bröstet påminna
mig om den inreboende sjukdomen, så skulle
jag lätteligen kunna glömma bort att jag var
behäftad med den. Videt har naturligen i
Upsala varit lika varmt som här, men
hafva ike beunnat så att våren varit

morgnar varit spegelklart och att thermom-
igär visade $18\frac{1}{2}$, i dag $21\frac{1}{2}$ grader.

Edra skrifningar torde väl nu vara
öfverstända och jag hoppas I underrätten om
om förloppet. I ären naturligtvis ännu ovissa om
utgången, men I veten dock om det varit svårt
eller lätt, och i Sventkan kunna blotta ämnena
upplysa oss derom. När I i något ämne an-
mälen eder till tentamen, så torde I kunna
få höra huru det gått.

Som I sen, skrifven jag mera för att
lata eder få ett bref att bryta än därför
att jag har något godt att säga. Allt godt
måtte sägas ännu. - Farväl nu, kära
Bröder! Roligt skall bli ett se eder åter
utan examensbrödan på ryggen och bok-
dammet i befordet!

Ännu Helén.

Bröder

Robert

Narhyn den 1 October 1856

Min älskade Brader!

Tack för ditt brev af den 23 sist det
har varit mig så öfverlångt att få
höra något från Dig.

Käraste Brader! nu har jag just
icke tidsfullt att något länge tala med
dig på detta papper, emedan snart
timman redan är inne, dock vet
jag genom egen erfarenhet att du gärna
tar emot mina bräder, om och af hur
innehåll som helst. Som Du vet så har
jag varit så upptagen af minneryt
gärnast ^{denna tid} att jag litet fått tänka på annat
men väl likväl har du denna tid syn-
nerligt varit min följeförare, i mina
tankar. Det kännes mig nu helt annars
än förr, nästan i detting, så väl i det
yttre som inre, Gud gåe mig helt öfver-
ens af att för utom min Fader i himmel

Jag måste afbryta mitt samtal, ehuru
nu skulle haft lust att tala med dig &
många saker ty bärten måste afsändas.
Robert har nu varit här nu i Skerw
vi gå nu på med reparationer i byg-
ning, så fort som möjligt, så att
många förändringar hafwa, vi afwen-
gjort i Byssningen, så att då du
kommer hit skall du knappt känna
igen dig. Robert är rask till sin
hälsa. Gud låte honom så få fort
från de på vara. Han må åter
väl, och tyckas må trivas afwen-
sk.

Din Johannes-

Käre Broder!

Jag helsar dig hjärtligt, men har
intet att skriva. Mitt hjerta dömmar mig,
och då kan man ej tala om annat än yttre.
Gud, vare oss, syndare, nådig! När nöden
bli rätt kämbal, komma nog hjälpen;
drom lifslad jag ej, men hur känna nöden?
Frid vare med dig af välsignelse under din
yttre af inre förberedelse. 'Omin häls
synes ovanligt god. — Jag tror mig v
dig trofast tillgiven, men känn, och
svagt, liksom en syndens dom öfver mig o
kan därför ej tänka på dig eller ett möte
med dig utan en viss fukklant, hägrande
af medvetande om synd. o

Robert.

Wästerås d. 2 Dec. 1836.

Käre Bröder!

Enn jag väl känner ditt
större allvar och din djupare
känsla af fallet, kan jag
icke underlåta att sända dig
några varnande rader. Pröf
va andarne, om de äro af
Gudi. Allt som upprörer, är
ej derföre af Nådens Ande.
Sanningen är väl grof an-
om
en, men får ej vara det utom
en (eller i en annans mening);
derpå hafva vi Jesu, Apost-
larnes och Profeternas före-
döme. Andedningen till detta
rader, är att jag nyss läste
ett stycke af Lestadius præ-
dikan, som Gällström afskrif-
vit, och derwid något litet
fick känna verkan af hans
skriftsätt. Jag kände derwid

nemligen blodet i hela bröstet
omröras, ej genomträngas. Men
i hjertat, hvilket vanligen
jemte hufvudet är veckstad,
för Andans arbete förnam
jag ingenting. - Undersök
om ej samma varit för-
hållandet med dig, och öf-
verväg saken noga, innan
du inlåter dig för mycket
dermed. Du tygthet (tillbaka-
dragenhet) och ödmjukhet
brista, du är ej ännu Andas
arbete moget, och huldre än
att du blifva en obetingad
åhörare och efterföljare, var-
de man slutar sig inom sig
sjelf och förbåda.

Har jag sagt orätt, så
har jag orätt. Gud drage oss
fram, och ut ur oss hjälpa.

Min Robert.
Vänd!

P.S. När du läst detta brev,
så sänd det till Carl! 181

L.

Nedskat & Näsby d. 3/4 57.

Äraste Bröder!

Genomläs dessa rader!

"Jag har fått del af ditt brev till
Gustaf. De rader du ställde till
mig greps mig hårt och djupt,
men om det varit något vänligt
bröders ord, skulle de störfodak-
tigt verkat helssammare. Sam-
ningens rätt förnämas ej om
än kärleken är dess folk.

Ömmycket, ej bitter satir, höf-
ves sanningen."

Äraste Bröder! Vi bära ve-
de illu kärlek inom oss. Om
våra känslor uppröras genom
en annans ord, så är det eme-
dan vi bära Guds ordets lag i vår

hjärtan, en lag som fördömmar,
och som således, när den icke
förkrossar, i oss upptändt hög-
färd, vrede och bitterhet. - Vi
måste fly detta, och således
kasta oss i dens armar, som
i Gethsamene för oss bekäm-
pat och genom sin kärlek till
oss följder oss vreden, och i
hvars blodiga armar, vi alle-
na kunna finna en fri-
stad undan synd och för-
dömmelse. Lyckaste Bröder!
Tro detta, så har du tron.

Vänta icke på att bli mera
förkrossad, eller att bättre kan-
na motstå synden, utan
lemna ditt hjerta åt honom,
och var förvissad, att han öf-
~~vervinner~~ att han öfvervin-
nar all synd och all fustelse,

blott du håller stilla, och ingenting
gör. Blott vi låta bli, att hjälpa
bekämpa synden, och allenast rigt
vårt hjertas begär till honom,
så gör Han det oss förutan och
bevisar derigenom, att det icke är
ett människoverk utan Guds
verk. - Tro detta, huru orimligt
för egenkärleken och förnuftet,
det än må vara, och allt skall
blifva nytt och förändradt, och
du skall snart finna, att en
tacksamhets kärlek till Jesus
skall tändas i hjertat, och
att brodersbandet skall kännas
starkare till alla dem som
blifvit delaktiga af samma
nåd, och fått åtnjuta sam-
frälsarens kärlek.

Med hilsning till Gustaf

Sin tillgifne
R.

Min Bröder Wilhelm.

Vi skicka nu dina saker
och hoppas att ingenting är
glömt. Brevet är stänkt redan
då med posten, så att det
torde du hafva fått i morgon.
I kryptet ligger äfven Emma
klädnings, du tar, två par skjor
tor &c. En kam ligger i Fall
stadie lefverine. Om du ha
nått om rum i natt säcker
så kunde du taga på dig
de ljönka, svarta byxorna af
lägga med de grå.

Jag hade tänkt dig äfven
mina glasögon, dem du
laga Kommer att behöva.
bättre än jag. Sappa dem en

det rike. en fickan, ty de halda
lätt ut. L Skulle de behöfas
mer pengar, än du nu har med
dig, så bed Bessy eller Jane om
att få något, tills jag kommer.

Skrif till oss så snart
du kommit till London
eller Clapham Park, o
låt oss veta, huru det är

Med hälsningar från Annie

Din Bröder

Robert.

Kära Bröder!

Pappa ber mig intyga några
något i ett brev.

Lyckans stötning vid en nuvaran-
de utställning och längta efter onb-
tyr, hvilket ej förundrar. Skil vore
väl dock att ej lämna franska
språkets områden för. I huan-
nit förvärfva en viss grad af lätt-
het i dess talande. I Frankrike
lämnar det vara svårt, nästan omöj-
ligt att få bli för anseende
i skillett hus, utan att gå bekant
skapet, som förordas om Lemmen
I Schweitzer skulle kanske en gat-
te gå. Frankrike icke vara
sattelig. Sannolikt skulle jag
dock kunna skapa eder enstaka
bostad i Bordeaux eller trakten
deromkring. Men I ären sannade
att draga ditat. Annie har de
och kusiner jättemått hyggliga
när hon i hvilka dock nu äro om-
län 40 och 50 år. — Ingen I

Vad Guds välsignelse, så vill jag nämna
na vad Södra Englands luftstruck
andes vintertiden mildare än Norra
Frankrikes. — På förliggheten.
vad börja med anhemtande af
jordbruk i England för en at-
lämning som ej vistats på landet
i Sverige, twiflar jag det yngre
folk an att försöka, åtminstone
kan man enackordiga sig på några
manader hos en "farmer" eller sådant
göres i England genom att annonsera
i "Times".

Som Tretten är August fort-
farande sinnad att resa till Frank-
rike, och bada. När frågas dock om
icke Oktober månad blir för kall
i Livonne för att det skada. Kan
man i hufva denna det tillförlit-
ligt som varit väl. För närvaran-
de håller August på att stika
i ordning på Näsbyr för att
de mottaga Konsprensar som
kommer att ligga i en rad i
Calix.

Sandin har nu lemnat La-
Lauett och säger sig vara full-
komligt frisk och kraftig,
annu ej återkommit. — Men

egen hälsa är fortfarande vackla-
de, men så flera tillstymmelsen
till blodspättning icke medfört
någon verklig sådan, har jag
kanske skäl att förmoda att nå-
gon sorts förbättring omärkligt för-
siggas.

Med tacksamhet skulle jag
från Eda mottaga aldrig än så små
bidrag till en naturhistorisk samling,
stenar, petrifikater eller snäckor
&c. Om Tretten till Marseille och
de träffar någon af våra Kapte-
ner så kunden i angiftna skicka
i hvar sitt.

Farväl nu, Kära Bröder,
för denna gång.
Eda tillgifne
Robert

Handwritten text at the top of the left page, mostly illegible due to fading and damage.

Handwritten text in the middle of the left page, including several circular postmarks and a rectangular red stamp.

Handwritten text at the bottom of the left page, including a circular postmark and a rectangular red stamp.

Handwritten address and name in the center of the left page:
Mr. W. B. Thompson
Que de Chateaux
Neuchâtel
Schweitz

Handwritten text at the top of the right page, including a date stamp.

Handwritten text in the middle of the right page, including a date stamp and a circular postmark.

Handwritten text at the bottom of the right page, including a date stamp and a circular postmark.

Säg till minn.

Pappan

Skufvith, och han instämmer deri, så att
tillägga, att du återvänt aktigt skulle kunna
omånglidigare utbilda dig i en världstad. En
landsoch, var sig då i Marseille eller för någon
annan betydlig plats. (Må-ligen (cham dock visst)
skulle du äfven kunna förskaffa diggen, kanske
genom annonser för en eller annan att tala lektioner
i Svenska eller franska (lykt). Det står dig natur-
ligtvis fritt att återvända när helst du behagar,
och handla efter eget bekvämlighet; men blir du
ej kunnig i Frankrike, så antas jag dock för
gjord, att du i England skall finna trösknad.
När du vintars i Angenham, men är när dagligt
med kläder förskott bör du väl dock kunna
uthållas. Skend du nu kan läsa, säger Pappa
blir till gagn för hela din lifstid.

Snart är det tid att sluta och jag
måste dessförinnan beröja dig förlåta det
fadermyndiga skrifvet. Mitt hafvets sak-
liga göra mig för tiden är att skrifva brev i
Pappas namn, och dessa ha varit tonen äfven
blifvit sådana äfven i detta, i hvilket Pappas
ord så ofta blifvit anförda. — I sannoliggande
brev till Gustaf, hvilket du torde försigla,
ha jag uttryckt de mycket jag skänkat med
delar. Till dess antal kan dock läggas att

gäst. Värst hus, och att, om det för-
går det brödet, så torde du vid din hemkomst inte
En Bakbinderskan Swanberg i en kanna i Anna
Fährerud. —

— Från Björkfors ka jag berätta, att
skörden utfallit sådela
Sangis och för andra sand
allt bortorkat. Till ja
tillhör Björkfors och ligg
dingväg derifrån är väg up-
in. I are dit till och ofta
så mycket stora abborrar, som de hinna uppt-
draga. Äfven hela riket har skörden i allmän-
het blifvit mycket god, ehuru på en och annan
torrare ort, regnbristen medfört hårdt när-
missvält.

Några särskilda hetsningar från föräldern
och tyskon behöfva ej utvärlas, ty I veten huru
när I äro med hemmet och hemmet med eder
förbundna. I tillägga brödet

Robert

P.S. Läs, försigt och att Gustafs brev.

Stockholm d. 31 Aug 88.

Käre Bröder!

Det är en ära att få
skulle jag väl kunna iusticka an-
ga så till en i Nennike's brev.
Det är märkvärdigt hvad underligt
och alltid utöfva för inflytande i
människan. Somman lyckas mista
hafva en benägenhet att uppfylla
familjebandet såväl mellan an-
ska och menska, som mellan
människa och Gud. Men lifva
och hafva nu lifvat en tid bort
utan ännu hållbarhet och således
utan ena föreningspunkten.
Det är ett mörkert, mörkert i naturen
tydligt likt som väcka en till högkonst
om det vore Gud, och jag hoppas
att snart åter få se denna lif-
het. — Det är en gämligt genom det
gilla lifvet för komma till staden,
är jag beredd att om 14 dagar inflyta
till staden. Men komma att leva de
3 år som jag står upp samt bygga
videliga en såsom kök. — Så-
dant kommer August med sin familj.
Antingen de eller och förvaltare
komma och att bistå på walp

marsskall. adad död

Kronprinsen är nu återkommen
från Norrland. Han har varit således
något dygn i samhället i nord Lappland.
Han har byggt i vår byggnad från
Nashyn samt ätit frukost från Björk.
Dess vi kunna först med nästa
post få närmare underrättelse
om besöket.

Gustaf Horen har äntligen funnit
till Dalarna och skrifver att stället
skänkt till honom god trefnad.
I mellertid har fru Horen sedan
hit kommit. Vi ha dock ej träffat
henne.

Jag känner ej mer i dag, ehuru
ännu mycket kan vara i
Squalia om, ty mestadels en såd
som är likligt att framdeles inträffa
slutar således.

Såsom Eda alltid

trofast tillgiffen

bröder

Robert

Handwritten address: Nord C. & P. 177

Handwritten address: Nord C. & P. 177

Handwritten address: Nord C. & P. 177

Handwritten address: Nord C. & P. 177

Handwritten letter text in Swedish, mentioning 'Nord C. & P. 177' and 'Bordeaux'.

Jag vill ha ett
 (här i helan till att säga) har nu funnit den
 hemma oss, och jag ej kan komma i din kammar
 i vänta på dig, jag kommer ej till i morgon

Stockholm d. 19 Dec. 1858.

Ääre Bröder!

Jag har länge haft i sinnet, hvad^{vi} länser mig
 i detta fall fullt berättigad till, att förbrå Eder
 Eder stora försumlighet att lämna oss några
 närmar meddelanden från utant. Detta gäl-
 ler isynnerhet Gustaf. Hans brev hafva varit
 god haft följande lydelse: Den 10de för jag den
 från, den 13de kom jag dit, den 20de kom jag hit
 och den 25de tänker jag resa hängfrån, så att
 jag må hinna dit och dit till den 30de. Allt
 det du kan vara mycket roligt att veta, men
 det finnes väl annat, som är det ännu mera.
 Eller hafva alla de nya föremål, de nya seder och
 de nya förhållanden. Ett aldrig gjort ringa-
 ste antycke på Er? Ännu I då lika litet mat-
 lagliga för sådana och lika litet meddelam-
 ma som (för att tala med Luther) en stock,
 en sten, ett träsk? —

Så långt i förtro tillte och videsmod.
 Detta har blifvit sagt, emedan länge tänkt

Paris
 Nord. E. W. Bergman
 abt. Kustans Castet.
 Batignolles
 Grand Rue N° 4.
 72
 Paris.

men det var ej det, som egentligen skul-
dena dag, jag hoppas det, skall för mig
en dag för lifet. Det är Söndag i dag, och
har ifrån predikstolen läst tacksägelse för
att Annie tyckligen blifvit förlöst med en
datter. Hon föddes kl. 3 i natt och tyckes vara
välskapad och frisk. Äfven Annie är inte
så svag, som man kunde vänta. Gud gifve
att de båda finge hälsa och krafter! —

Pappa drack vid middagsbordet min
skål, och samtidigt lyckönskade han äfven
bokbindar Franberg med förtro. Partiet med
Hanna blif om intet, och sidess ställe har
det nu lyst för honom och Mam. Forsberg
från Luleå. —

August är betänkt på att i Januari
eller Februari resa till Frankrike, besöka
kuststäderna samt slutligen komma i
Livorno för att bada. Han är angelägen om
att få Emil till sällskap, och denna
hans önskan bli ^{troligen} villfaren. Om så, tyckes
det ju blifva ett stort brödrarmöte i Paris.

När Februari lupit till ända, hoppas
jag Wilhelm är betänkt på att resa till
England. Nästa höst skall ju lämnas ant.

Nya Elementarskolan betydligt förökad.
Då behöfvad troligen äfven 2de i lifvande språk;
och om du inhumtat Engelska, kunde du med
sannolikhit räkna på platsen. Kommer du
till England så förmodar jag, du ej återvänder
hit före Juni. Jag åligger dig då, att efter
förmåga söka öfvertala George och Emma att
medfölja. —

Venika önskar att få några rader af
jag lämna henne den ^{längsta} delen af
pappent. Lifven väl. —

O. R. V. B.

Ålskade bröder! Ickerligen framkomma ej dessa rader för
an Julen ingår. Må det vara varit uppfyllt att alla som genom lifva
den tiden någon men åtminstone i det raka sinnet, att icke vildslatens
nighetsanden i så stort mått må vara här. Gud gifve oss sin nåd
att här i världen vi blifva och vara Hans. — Bröder! I kunnen väl alla
ej föreställa eder, hur jag har det i min omvärande ställning. Det kan
jag åtminstone säga, att jag har mycket godt. Hvar jag själv tager vara derpå
och vakar. Genom den tuktan eller lifva uti har han kraft att i många
såd hälla sig raka och vandra varligen, det behöfvat och sannaregus om och om

Julaftonen och guldagen komma vi troligen, att vara i släkten tillsammans här
Mamma och Pappa. Jag har lust att skrifva till eder, men det vill ej framka
mycket dubligt att medskrifva tagen åtminstone omna oss som en kärleksfull
från eders Syster Henrika

Stockholm d. 11 Jan. 1859

My dear Brother

Sör 2de veckor sedan. Sällskrif. jag. Eder. för att minna
sätta om min lilla datters födelse. Nu har jag att berätta
om hennes död. De få dagar hon lefde, var hon oss en glädje,
och nu, sedan hon är död, hoppas jag hon skall vara
till välsignelse. Hennes själ har angått såsom Sinnerman
sade, i Guds barnkammare, och där får hon nog äfven
sitt att bli en fattig, syndiga föräldra. — Början af
sin härvaro tycktes hon vara ovanligt frisk, så att vi gladdes
ats det. Efter att jag veckor började, hon dock vida sig något
orolig och matten före den utskatta födelsedagen klaga
de hon på bröstet att det var så. Därför försöggick i för-
ilbarnet, väning, och ehuru många galler, som närvaran-
de anmärkt nästan af alla att hon tycktes och behaglig
anda genomgått sällskapet. Bland de inbjudna hvarns sig
Gillstede till mig och datter, Pastor Bülow med fru, samt
den nykomne Engelske Pastorn, Mr. Blakely, Ellisons efter-
trädare som fru. Utan hushollet stodo Mathiesen och Car-
line. Blivna gästerna. Carl förväntade sig. — De många,
som gäfses fanns, var Gerda, Nemicke. — Först så på
gästerna d. D. Emärkte vi att hon hade en stor bald och en
handen. Levertin, öppnade den följande morgon på en sken
mycket var och blod utflut. Doktorerna kunde förstå sig
upptäcke någon sjukdom utan tog för sig, för att hon skul-
le tillfriskna sedan hölden blifet öppnad. Men endast
för en liten stund lindrades hennes plågor, sedan börja
de ånyo och fortgjors till d. 7de på förmiddagen. Efter
föll hon i en slafs dvale för några timmar, och när
hon uppvaknade flyktade andan utan kamp i några
få och milsa andetag i kroppshyllan. — Det var en
tydligtvis smärtsamt att skiljas vid henne, men hade varit
det vida mer, om hade varit det vida mer om vi kunnat
upptäcka någon yttre orsak till hennes död. Det var
nu, som om Gud beslutat att taga henne bort, synne-
ligen som Annie redan långt fönt på ett egendomligt

Mord. G. H. P. & Co.

Chas. McDermid, Castlet

At Grande River.

Dated

Francis & dano

sitt blifvit ätroarna. Tre eller fyra dagar efter
dag. Hon gremt smilt på förmiddagen, emedan hon
en liten svart hand långsamt sänke sig ned öfver
på henne och sedan lika sakta lyfta sig. Annie
efter om någon skulle stå bakom hufvudgårdet, men de
var inga. Sommetid upprepade den svarta handen
denna rörelse tre gånger. När jag kom upp från kon-
torst, berättade Annie detta för mig samt äfven för
Mamma och Pappa, men vi kunde ej då fatta betydelsen,
emedan både Annie och Glada tycktes vara friska.
Först sedan hon dött och med en dyck hand, hafva vi för-
stått att det måtte varit så på förhand beslutadt.
I dag skola våra lefvorne följa till grafven. Annie
och jag hade äfven tänkt öfver följa, emedan fästet var
förfärflykt. Men i natt har det stormat och regnat
så att gatorna nära nog äro baras, och därigenom vi oss
ej så långt.

Om vi väl minnede Thapens dött att vinna till
tride till på något i en jämpa och kanske göra på egen
hand. Kanske skulle de besöka värdar, anställt några
och ha Annie i Lordags skrifvit till Katholiske pa-
sten i Lille d'Aray samt på ett mycket artig och
föfjigt sätt anmodat honom att vara edes till tjänst
samt att vägleda edes till klostret och frömmen Thistelen
till biskop. Icke utan en prästman. I biträde. Kanske
vinna angång. Jag har sett "M. le Curé", så har ett par
dagar ordtals i London, men jag kunde älska mig
franska för att samtala med honom. Sommetid tror
jag just icke att han i sig själv är någon värdorik
bekantskap, men som ett medel är han visst förfä-
trafflig. Han är mycket språksam, har en onödig
bekantskap, är öfver katolik och villig att visa
främlingar allt godt som den Romiska kyrkan kan
thafva (att uppfylla). Försumma därför icke till-
fallet att fara och uppsöka honom. Han är redan

på edes ankomst, och här närslutas ytterligare nå-
da rader från Annie, den. I personligen bönen framträdande.
När jag tyvärr, sike i Paris, men det skadade ju icke att
göra en utflykt till Lille d'Aray, der Annie bott i så
många år. Lille d'Aray ligger på vägen till Versailles
vid samma järnbana.

Nu något angående
närma att så länge i finne
dröja i Paris, skolen. I för
ty hela acten är ju förlagen,
största mytta af edes tid, och
så länge i finnen. Edes hufva
dröja. Thul sommanalen.

Nu. Gustaf, sätt dig i
apathiske läkare. Om ej, vänd om. Jag skulle göra det
ty här hemma. Sverige, ffrrens tillfälligt till. Bar-
de du ej gör dig något bekant med det. Thul sommanalen
pathiska, halftallopathiska. Thul sommanalen
förr talat.

Jag är nu ordentligen fastad vid kontoret, men
inkomsterna vilja ej vara mat utgifter. Skulle
I deruti i mångfalden händelser finna några brän-
ning, som kunde passas sig för mig, så var god under-
rätta, eller om det var om möjligen tillfälle en-
hösk sig att förorda mig som kommissionär i ett de
annat afseende. Väl förstår jag, att jag gärna kan
komma i tillfälle dertill, men jag omnämner det dock.

Om trytet pappa, så är jag nödgad sluta. Försum-
men ej att besöka Mr Barbis, le curé de Lille d'Aray.
Måne alla de bref, som adresserats till Vilhelm från
kommit. Thul sommanalen. I begär några pengar af Thul sommanalen
i Marseille.

Tillfälligt
Robert.

Stockholm d. 25 Jan. 1857

Lieber Bruder Wilhelm

Samma dag Pappi skrifte till-
 skrif Eden eller d. 21de, inhändi-
 gade jag dina välkomna bredder,
 hvilka underrättade om dina
 skollärare funderingar. Så upp-
 drag du mig skred jag genast
 till att fullgöra, men lika fullt
 har ej allt blifvit i ordning för-
 an just nys, kl. 6 på afton. Un-
 der sådana omständigheter ur-
 säkten af att jag ej nu i sonen
 ordry. Kan du erhålla en skollä-
 rare plats, så vore det otvifvel-
 aktigt, det ^{kan} mest skulld främja
 ditt framtida språkstudium, om
 det skulle således vara glädjande
 att höra dig lyckad d. c. En an-
 nan fråga är om, huru skall
 du kunna undervisa i Engelska
 språket. Det är säkert ej ditt

928
engång med Engelsmän i Schen-
land med Nines i färdar upp-
höft hörd du enda ditt kort
besök i England fick ankanta
så läser vi kunskapen betydligt
gått baklänges.

Bl. du emellertid en väl-
beställd skollärare, så ber
Pappa mig påminna om att
du när du engång ate. lämna
din befattning, & må för glöms-
ma ladd uttaga bevis eller be-
tyg deröfver. Samt gäller,
även om man om Gjestaf,
ty betyg skulle krävas. Befri-
a honom från att engång
här, hörd har engång i Paris
undantaget.

Vinteren har art ovanligt
mild. Thermometern visar om-
delt. Lagen mycket god. & blott och
af o. jämförande meteorolo-
giska observationer, som nu
måna föras införda i våra
tidningar torde värdeliken

i Paris var ungefärligen densam-
ma som här, ibland något varma-
re, men och ibland något kallare.

Vi äro i afton bröda till Tante
Satta. Fruntimmer ha för redan
givet sig i väg, och jag hastar
med mitt brev för att vinna
några minuters ledighet mellan
kontoret och besöket.

Så farväl, dyraste bröder.
Emil har bitt mig halsen, &
Pappa ber mig påminna dig
om att bättre värda din stilt,
än du af dina brev tyckts göra.

Hast.

tillräckligt bröder

Robert

Hon E. W. Bergman

London

Huset Au Vieux Doelen

Stockholm d. 17. Maj 1857.

Kärr Bröder. Stockholm

Dina rader af d. 12 d. hafva
kommit mig tillhanda, och jag
får för den gärdas meddelanden
tacka, och tackmande dessutom
i allt hvad du säger. Inga
predikantor hafva i London fullt
tillfredsställt mig. Den jag dock
helt hörde, var Mr. Allen, Episcopal
predikant i närheten af the Tabernacle
Chapel, som kan beräknas samt Mr. Martin
Independent, hvart chapel ligger nästan
Green park / närmare Thamest. Jag nämner
dette inte endast för det fullt du ej
funnit någon, som alla varit i
konjunkturerna med den gamla.

Den reise planen synes mig inte
olämplig. Det skulle naturligtvis
veta i Tyskland till jag fram-
deles skall ingifva tillfredsställt
se. Detta dock för den vidkommande.

Stockholm d. 21 Juni 1857.

Käre Broder Wilhelm!

Dina redan d. 13 d^e hafva kommit oss
i handa och de deraf, att Din vistelse i Eng-
land lämnat sitt slut, och att vi snart
få förvänta dig hem! Din ansökan för Adjunkts-
platsen i Elementarskolan har också ej
blifvit bifallen, så att Du för dess skull ej be-
höfver dröja i utlandet.

Inom hemmet har sedan senaste tidens in-
genting af vikt förefallit. Det vistats för när-
varande i Kalix och Pappas är sinnad om nå-
gra dagar resa dit. Möjligen får Paul följa
med honom. Alm och Henrikas ärna sig också
på någon vecka till Salarne, så att de her-
manas systerkonens antal betydligt förme-
kas.

Den boklär, Gustaf Hittsändt, har veder-
börligen framkommit.

Som du vet, bad jag Broder Gustaf för
någon tid sedan att gå hos James Leath, 5,
St Paul's Churchyard köpa mig "a case of home-
opathic medicine" med tillhörande bok, kostan-
de tillsammans 12/ eller 13/. Då han sedan ej
nämnt något derom, förmodar jag han inte
gjort det. Om så, var god och häri gör mig
till viljes.

Nu farväl, käre Bröder. Uppman
något i Tyskland, så att vi få skrifa
dit & om ike, så välkommen till hemmet.
Ni Robert.

Mr E. W. Bergman
35 Greenwall Street
Portland Place
London

W.G.
LONDON
JUL - 29
59

IPSWICH
JUL 28
59

Käre Bröder

Jag har mottagit dina rader af 18 1/2, och de
voro kärkomna. Roligt är allt, som låter en, om aldrig
så litet, blicka in i människornas olika förhållanden,
tankar, känslor och mångfaldiga uppfattningar af
lifvets tilldragelser. Vi måste göra oss förtroende med
modvetandet om, att hela människoslaget är en stor
enhet. Detta modvetande gör oss antresserade af allt,
det låter oss att gråta med dem som gråta, att glädjas
med dem som glädjas, att lida med dem för ett stort mål,
utan fruktan för enskildas bländande omdömen. Allt
som härtill kan bidra bör vi sträfsamt till. Se ej
mycket, men hör detta mera. För en tid kunde jag
vistad några dagar i ett munkkloster och samvård
få tillfälle att sätta mig in i påvedömetts världsskådning.
Månde det ej vara lärorikt?

Den 23 juli. Så långt skrif jag för en vecka sedan,
samt uppsköt fortsättandet för amnets innehåll.
Några nya sadana har jag dock ej lyckats
vinna, och tänker detta endast för att fylla lottet
med Carls brev. Så jag säger inga nya tagar jag
för afgjort, att du länge sedan hört om talat
hur askan för en tid sedan slog ned i stora
byggningen på Waldemarsudden utan att

afgeva någon egentlig skada; äfvenså förmodar jag
att du från annat håll blifvit underlättad om, att
formlig förlofning ändteligen försiggått mellan Aln
och syster Hennika. Före vintern förmodar jag
Hennika ej öfver komma att viskännas Byg
manska namnet.

Min hälsa tyckes vara vida förbättrad.
För närvarande är jag nästan dagligen på kon-
torret, men längtar allteftersom efter annan verk i
samfundet. Ett rykte förhåller, att Flyborg
sannolikt bli fängpredikant, och så då fall kom-
mer att lämna sin tillämnade föreståndare
plats i Ahlbergiska skolan. Glad skulle jag vara
om Gyllstedt ville tillbjuda mig den. Annu är
Gyllstedt bortrest.

I förtid dagars tid hafva vi nästan för-
jämman haft omkring 30 grader varmt.

Se der, att jag nu skrapat i kapp de nya
biter jag kunnat meddelat, det heter har således
blifvit hörd det är, ett kortorsbref. En annan
gång kanske bättre, till dess jag väl.

Detta bröder Gustaf från
Du värfatt till migne bröder
Robert

Pappa hilsa.

Studenten af Norrlands Nation.

Herr C. W. af Bergman

3. Schlegelstr.

Upsala

Stockholm d. 15 Sept. 1837.

Käre Broder Wilhelm!

Dina rader af d. 12/9 gifva mig anledning
tillskrifva dig några ord, äfko just för
att omnämna, att din bokkappsäck re-
dan ä förrgåen afskickades, ty den hop-
pas jag redan framkommit, utan för
att tala om ditt tvemod vid återtagan-
det af studierna.

Som du väl torde veta, har jag af
brynnelsen varit af den tanken, att du
borde söka dig anställning vid någon
skola och ej vidare tänka på graden.
Denna min åsigt har sedan vid umgänge
med dig undergått förändring i så måtto,
att jag nu anser såsom det otvifvelaktigt
basta, att du försett dig graden till
mål, detta af orsak att jag hos dig, såväl
som hos Gustaf, ~~har i minde en~~ i fun-
nit den moget, som jag, länge frånvaran-
de från hemmet, förväntat hos eder.

Det är således för dig om icke alls flitiga
val af lefnadsljycke, utan om lämpligaste
att låta satsen och den fröjande ondskan
ten mogna. För Gustaf kommer detta med aien,
hvadhelst han bli. Satt, ty han egen af naturen
lugn och besinning. Dessa onötte af dig till
kampas, hvilket säkert lättast lät sig göra
genom ett jmnt, oföga omvettande och stillsam
arbete, såsom läsning, helgadt genom bö
Anförtra ditt hjertas sak åt Gud; gripe icke
om din frälsnings angelägenhet med egenhetens
ejas, utan vänta dig vid ett flitigt, ofta upp
repadt, ^{ell.} om möjligt fortgående stilla hållande.
Betrakta studierna också, icke såsom en
lexa, hvilken skyndsamt måste inläras, utan
såsom ett af Gud dig gifvet medel till anwän
delse, och till sinness och affektions
samlande och bemästrande. — Kan du någon
gång finna ^{en skynlig} Gud i de mysterier, om hvilka
du läser, så är det lärorikt och möjsamt, blott
ej hjertat fäster sig vid vetenskapen, hvarför
dock jag och Gustaf äro mer i Jacin än du.

Nu har jag uttalat allt hvad jag här
om har att säga. Jag hoppas du ej blir
stött på mina skyflade uttryck, eller om
du blir det, att du snart åter försonas. Hvar
sanning i det sagda innehållet, torde du

änna; allt det öfriga afstår jag redan.
Gustaf torde väl ha sig bekant att den
Bostrom, vid hvars sjukdang han vakade, förl.
Fredags afton afled på lazarettet. Sedan du reste
har en karl ytterligare insjuknat samt en
af Gustafssons små flickor, som ännu på
quallen var rask, påföljande morgon afledit
i Kolva. Sprallet hafva således på Udden in
sjuknat 6, dött 4.

— Jag upprepar ännu en gång. Bezagna
studierna som ett måderedel, ett preservativ.
Omfatta dem för äfrigt ej med någon ifuen, och
lägg ej mer vikt på dem än de förtjena. Hållna
på afstånd, kunna de blifva föremål för betraktelse
och väcka intresse. — Den tacksamhet, som uppstå
hall likaledes på afstånd; vi äro ej skyldige upplata
dörrarne till hjertat för alla sinnssjukens fridstör
rande affektioner.

Nilsa Gustaf.

St. tillgifne Bröder

Robert

Stockholm d. 20 Sept. 1859

Käre Bröder!

Värmed vill jag egentligen endast erkän-
na ingången af Wilhelms bres af d. 18 d.
samt fågöra eder med underrättelser från
hemmet, ehuru de i sig själva äro äro af
glädjande natur.

Det är en glädje att få tala öppet och
blifva förstådd. Erkännandet af de egna brö-
derns är den enda vägen till sann ömses-
sidig vänskap och bekantskap. Detta är allt
hvad jag för tillfället kan svara å Wilhelms
bref.

I hemmet hafva sjukdom och Död varit en
stadigvarande gäst allt sedan Er affärd. Men
räknar nu att ej ^{få} mindre än 14 personer
varit angripna af kolera på Waldemars-
udden inom några veckor, ehuru i mer eller
mindre grad. Bland dessa hafva 5 aflidit,
neml. Bostrom, Brädgårdslärlingen Gustafs-
son samt dennes treåriga dotter tillika med
2^{ne} kolbärare. Olsson har legat för döden,
men är nu i tillfrisknande; Stenberg ligger
fortfarande på Lasarettet, men är på bättnin-
gen. Om lilla Jonsen har man godt hopp.

Carolina Bergman har upprepade gånger
haft anfall af diarrhé, men tros vara
färdig; äfven Lilla Mannen har fått hålla
sig vid sängen i några dagar.

Anne och Sigrid hafva äfvenledes inget
vit mig ors. Den förra har nu legat i
tvänne dagar, men hoppas kunna stiga
upp i morgon. Den sednare är visserligen
bättre, men likväl ej alldeles fri från diar-
rhé. För öfrigt lämnar koleran högst obe-
tydligt gå i staden.

Den 22de afuser August från Kalix
och torde således inträffa här om Thurs-
day ätta dagar till.

För öfrigt ingenting nytt. Helsen Lud-
vig Wetterdal och varen sjelfva brudbruden
helsade af
Robert.

P. S. Skrifven någon gång, såväl till
oss som till föräldrarna.

Stockholm d. 23 Mars 1860

Broder Wilhelm

Ditt brev till Pappa har blifvit mig del-
gifvit och dina hilsningsord der till mig fram-
kalla dessa rader.

Var ^{ditt} förmodande om mig angår, så är det för mig
orätt, likom migligen mitt om dig. Vi förstå äro
hvarandra, emedan vi äro förstå och själva.
Att jag ej skrifvit, hämnar sig ej af något stäm-
mande, utan af oförmåga att skriva. Ty hvar
om skulle jag skriva? Om det som rör mitt
hjärta, eller om det som är mig likgiltigt? - Om
det förre, då väl. Hvar? Genom att uppmärks-
ammas eller kanske till och med genom
att lära? Men om en blind leder en annan faller
de rika båda i gropen. Och hvar uppmärksam-
gar vi kommer, tänker jag många gånger. Gud
bevare mig för att någonstans bli någon blif-
va en Christen! Ty hvar om möjligt det är att bli
en sådan får jag dag för dag allt tydligare be-
fara. Fortgår det som nu, så signar jag under
fortiden, och Gud måste då handgräpligen göra
mitt intet till något, om Olsson lyckas.

Den fruktan för uppmärksamhet och takt
åstundas jag innerligt att vinna ditt såväl som
Gustafs andeliga broderskap, ty detta skulle för

och hos en gammal gammal
dring möjligen. Men jag bör ej ha

De är alla utsatt för kärlek till Eva och
känner lika litet som jag, djupet af fallet. Gichtels
lära om äktenskapet är fullkomligt
sann, derom eger jag ännu förvisning. Gichtel
Carl misskänner honom, dels emedan han
saknar egen erfarenhet, och dels emedan han
i själva verket så godt som alldeles icke läst
Gichtels bref. I denna fråga var Gichtel icke
det ringaste ensidig, ehuru Adam, hvilken vi så
gernad smaka, beskyller honom därför.

När Broder: är jag sträng emot andra, så
vill jag åtminstone också vara sträng mot mig själv,
ehuru det tyvärr, mindre väl lyckas än det förra.
att Eva måtte igmund försakas, om Sappha skulle
blifva vår brud, kan du icke betvifla, men lika
fallet har jag ej kunnat öfvervinna.

Böner är vårt halwa lif, men det gifvas
mångahanda böner. Och en del heter det: "bedien
och i skolan få", och om andra: "I bedien, men i
får intet, ty i bedien illa". När den Helige Ande kom-
mer, skall han lära oss bedja, men dessförinnan
har jag för min bön tagit följande till rätts-
snöre: de som fader tillbedja, skola tillbedja i
Anden (icke i själva och icke i kroppen, utan i andan)
och sanningen, och att den Gud, till hvilken vi sko-
la bedja, bor icke i himmeln och icke ens i när-
maste rummet utan oss (hvilket skulle tillbedja

de själva i vår smär och i vårt hjerta.
Så att Tären Guds tempel?

Nu har du fått veta minn dagliga öfningar.
Hur skulle jag kunna påtruga den för andra, då
jag ej ännu hjälps med sådant allvar omfattat dem,
att jag deraf fått se någon frukt, och kunnat
bedöma dess värde?

Min hälsa är underk dålig, dock vid bättre än i
vintern och inger hopp om vidare förbättring.
Anni är frisk och Signes äfventyrlig.

Din tillgifne bröder

Mr Wilhelm Bergman

Stockholm

Utsigt från Haparanda, under kryss-
ning söder om Skärn, d. 1 Juli 1860
i sikt af Rügen.

Käre Bröder Wilhelm !

Minns i tankar att kunna in-
verka på dig, än af begär att ut-
tala den sanning, om hvilken
jag tror mig vara förvissad, och
hvars närmare kännedom jag hi-
erfarenhetens väg eftersträffar.
Änskar jag ännu få säga dig
några ord i en fråga, der ditt and-
ligt är för tid och evighet ganska
väsentligt beröende.

Böra vi förläsa oss något
till följd blott af naturens drift
och vår egen vilja, utan att fråga
efter Guds ? Ditt svar blir öf-
faren bekant. Men huru få
vetas Guds vilja ? — Jag talar af
mig själv och mitt svar egen
saktet berott ett innebärande
värde. — Vi måste, tankar ja
tröfva oss själva, om vi äro
lagens och lifets son. Det fö-
r oss af i, de ledare för.